

Folkbildningsrådet

Dnr 138, 2009, 07
2009-10-22

*Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm*

Remiss SOU 2009:52 Staten och imamerna. Religion, integration, autonomi

Bakgrund

Studieförbundet Ibn Rushd och Sjöviks folkhögskola, med filial i Kista, har lämnat förslag till Regeringen angående svensk utbildning för imamer.

Ibn Rushd förslog en svensk påbyggnadsutbildning för imamer och Sjöviks folkhögskola, som verkar för att filialen i Kista ska bli Sveriges första muslimska folkhögskola, föreslog en svensk imamutbildning som skulle bedrivas på Kista folkhögskola.

Avsikten med den planerade utbildningen var att i en första fas fungera som en svensk påbyggnadsutbildning för redan utbildade imamer.

Det statsbidragsberättigade studieförbundet Ibn Rushd, som verkar för att stärka muslimer i Sverige och för att sprida kunskap om islam till ickemuslimer, har utarbetat ett förslag till diskussionsforum för att bland muslimska organisationer diskutera och förankra idén om en svensk imamutbildning.

Folkbildningsrådets synpunkter

Utredningen konstaterar att det på kort sikt kan finnas ett utbildningsbehov av icke-konfessionell natur bland i Sverige arbetande imamer som staten skulle kunna möta.

Utredningen pekar vidare på att det råder en långt ifrån entydig bild bland olika muslimer, organisationer och samfund om vilka behov av utbildning som finns hos imamer i Sverige. Samstämmighet tycks överlag råda om att utbildningen ska ges på högskolenivå, i likhet med vad som är fallet i andra länder, liksom de svenska präst- och pastorsutbildningarna.

Alla intresserade av imamutbildning har inte behörighet för högskolestudier och då är folkbildningen med sina folkhögskolor och studieförbund ett alternativ som behandlas i utredningen.

Utredningen pekar på två möjliga handlingsvägar; att göra något särskilt eller att förbättra det som redan görs.

Utredningen förordar alternativet att förbättra det som redan görs, istället för att inrätta en specifik utbildning för imamer/religiösa ledare.

Folkbildningsrådet stöder utredningens förslag om en interreligiös ledarutbildning där möjligheterna för religionsdialog och kommunikation mellan olika samfund kan ske.

Genomförandet skulle enligt utredningen kunna ske i form av en uppdragsutbildning som involverar studieförbund, folkhögskolor och universitet.

Utredningen ansluter sig till Statskontorets förslag att erbjuda yrkesinriktad sfi-utbildning riktad till religiösa ledare. Då kan de kunskaper i svenska och samhällskunskap som efterfrågas tillgodoses på ett tillfredsställande sätt och utifrån den enskildes bakgrundkunskaper. Utöver Sfi finns även tillgång till utbildning på universitet och högskolor, komvux och folkbildning (studieförbund och folkhögskolor) över hela landet.

Folkbildningsrådet vill understryka betydelsen av att folkbildningen (folkhögskolor och studieförbund) kan anordna sfi. Förutom de vanliga målgrupperna för sfi borde det ges möjlighet att skraddarsy en språk- o samhällsinriktad kursverksamhet för imamer.

Samfundspräglad kursverksamhet vid studieförbund och folkhögskolor

Samtliga nio statsbidragsberättigade studieförbund genomför verksamhet inom området religion.

Verksamhetsåret 2008 genomfördes sammanlagt över 6 000 studiecirklar med ca 50 000 deltagare och drygt 211 000 studietimmar i ämnet *Annan utbildning i religion*.

Tre av nio studieförbund har religiösa samfund eller motsvarande som medlems- och/eller samverkansorganisationer. I Studieförbundet Bilda är 21 samfund och deras ungdoms- och närstående organisationer medlemmar. Vidare är tolv ortodoxa kyrkor medlemmar. Bilda har även elva ekumeniska organisationer som medlemmar. Ibn Rushd studieförbund har nio medlemsorganisationer, alla muslimska föreningar. I Sensus studieförbund är Svenska kyrkan och närstående organisationer medlemmar.

Bland de 148 folkhögskolorna i Sverige kan närmare 40 räknas till den kristna gruppen. I huvudmannaskapet finns huvudsakligen kopplingar till Svenska kyrkan och EFS samt till de svenska frikyrkosamfunden (Sv. Missionskyrkan, Pingströrelsen, Evangeliska frikyrkan, Baptistsamfundet, Alliansmissionen). Två av de nyare folkhögskolorna har katolskt huvudmannaskap och en drivs av en förening där missionsförsamlingar samverkar med syrisk-ortodoxa.

De flesta av dessa skolor har någon form av samfundspräglad kursverksamhet. Det finns bl. a Bibel- och livsåskådningskurser vid minst 20 folkhögskolor.

Även mer yrkesinriktad utbildningsverksamhet för det egna samfundet är vanligt. Svenska kyrkans grundkurs som förbereder för olika befattningsutbildningar finns vid 13 folkhögskolor. Utbildning till församlingspedagog ges vid två folkhögskolor (Sv. kyrkan) och annan diakonal utbildning vid två (Missionskyrkan och EFK).

Samtal pågår vid Botkyrka folkhögskola om att ge en teologisk grundkurs för den syrisk-ortodoxa kyrkan motsvarande Svenska kyrkans grundkurs.

Andra exempel på eftergymnasial yrkesutbildning är SALT - utbildning till församlingsledare (EFK) och Pingströrelsens teologiska seminarium där samverkan sker med teologisk högskola.

Folkhögskolorna ger också yrkesutbildning inom musik till kantor/kyrkomusiker/församlingsmusiker.

Ett antal kristna folkhögskolor har fritidsledarutbildning som kan förbereda för arbete kopplat till organisationen.

Samtliga här nämnda utbildningar finansieras som ordinarie statsbidragsberättigade folkhögskolekurser och för deltagarnas del med studiemedel för gymnasiala eller eftergymnasiala studier.

Särskilda behov

För att kunna erbjuda en allmän ledarutbildning för imamer i en nystartad folkhögskola eller nytt studieförbund krävs extraordinära resurser och därför föreslår Sjöviks folkhögskola (med filial i Kista) och studieförbundet Ibn Rushd att särskilda projektmedel ställs till förfogande för detta ändamål.

Folkbildningsrådet stöder förslaget och ser möjligheterna med specialdestinerade extraresurser under en uppbyggnadsperiod för att möta dessa särskilda utbildningsbehov hos imamer.

För Folkbildningsrådet

Torsten Friberg
ordförande

Britten Månsson-Wallin
generalsekreterare